

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vetustas, Sanctimonia, Potentia atque Majestas,
Celsissimae Augustissimaeque, Serenissimorum Ducum
Brunsvicensium Ac Lyneburgensium Domus**

Mader, Joachim Johann

Helmestadii, 1661

V. Eorundem ferme Impp. ab Henrico scilicet Aucupe ad Henricum V. res praeclare gestae, Auctoris ejus temporis incerti; in compendium quondam redactae à Monacho quodam Hamerslebiensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10983

V.

Eorundem ferme

**IMPERATORVM,
AB HENRICO SCILICET
AVCUPE AD HENRICUM
QVINTVM,**

RES PRÆCLARE GESTÆ;

Auctoris quidem incerti, sed qui sub hoc co-
dem Henrico vixit.

IN

**COMPENDIVM VERO QVONDAM
REDACTÆ**

à

*Monacho quodam Hamersle-
biensi.*

HEN-

HENRICUS Dux Saxoniae, filius *Ottonis* mortuo *Conrado* in *Caesarem* eligitur, anno Domini 920. Regnavit annis xvii. Vocatur *Auceps*, imo *Venator*. Uxorem duxit *Machtildam* filiam *Theoderici*; cuius fratres erant *Witikint* & *Immot*, & *Reginbern* qui Danos vicit, liberans patriam suam ab incursionibus Danorum usq; ad hunc diem. *Machtildis* genuit ante regni susceptionem *Henrico* Duci filiam *Gerburgham*, quam dedit *Giselferto* Duci *Belgicae*, & postea *Ludovico* Regi; item aliam, quae nupsit *Hugoni* Duci: *Ottonemq;* mundi amorem. Post regni susceptionem genuit *Hinricum Grossum*. *Brunonem* etiam, qui Episcopus factus est *Coloniensis* per fratrem suum *Ottonem*, cum esset literatus. *Hinricus* Rex exaltat gentem suam, & omnes dignos. Providus fuit, decorus, agilis, acer in venatione, adeo ut una vice xl. vel plures caperet feras. Timebatur & amabatur ab omnibus. Per domitis gentibus *Romam* adire statuit. Sed infirmatus in villa *Hiemeleirvia* obiit. *Ottonem*, licet ante regnum natum, regem designavit, quia maximus natus, & dignus imperio, ac religiosus. Ceteris filiis praedia cum thesauris distribuit. Obiit anno vitae suae lx. Domini 936. Corpus ejus transfertur per filios in *Quidelingaburch*, in basilica *S. Petri* ante altare cum planctu sepultum.

OTTO primus *Henrici* filius, anno Domini *cccc xxxvii*. imperat annis *xxxviii*. Electus apud *Aquisgranum*, ibidem per *Hildibertum* *Moguntinum* Episcopum inungitur, qui *Fuldensis* Monachus fuerat. *Danckmarus* frater *Ottonis*, non ex matre, sed ex alia, quae fuerat matertera *Sigisfridi*, satis ditatus rebellat *Ottoni* cum *Eberhardo* Comite. Captivarunt
Henri-

Hinricum fratrem *Ottonis* adhuc juvenem. Mala multa fecit *Ottoni*: sed victus tandem fugit ad Ecclesiam armis depositis; stansq; juxta altare, per quendam à tergo permissus est. *Eberhardus* audita nece *Dankwardi*, petit veniam à suo captivo *Hinrico*. Nequiter obtinet, ut secum contra *Ottonem* pugnantes, *Hinricus* coronam sibi imponeret, si fieri posset. *Eberhardus* etiam disjunct à fidelitate Regis *Giselbertum* Lotharingæ Ducem, qui filiam habuit *Hinrici* in uxorem, sororem *Ottonis*. *Eberhardus* regnum concupivit, ideo talia aliis proposuit. Tandem *Eberhardus* in bello occiditur: *Giselbertus* fugere volens in equo undis submergitur. Cæteri omnes interfecti sunt vel capti per exercitum. Quod audiens *Otto*, Deo gratias egit. *Ludevvicus* Rex Gallix audiens occisum *Giselbertum*, ingemuit; profectusq; in Belgicam, relictam ejus *Gerburgam*, sororem *Ottonis*, in conjugem duxit: pacemq; fecit cum *Ottone* Cæsare, quod *Ludevvico* multum profuit. *Gerburga* genuit *Ludevvico* filios, *Karolum* & *Lotharium*, qui successit patri in regnum. *Henricus* autem frater *Ottonis*, destitutus auxilio & consilio, assumtis quibusdam Episcopus interventoribus, pedes ad *Ottonem* venit: misericordiamq; supplex imploravit: Cui Rex: *Indignum facinus tuum veniam non meretur. Verum quia video te humiliatum coram me, non inducam malum super te.* Misit eum *Ingellenheim* custoditum. Postea concessis ei urbibus permisit eum habitare in Lotariorum regione. Tandem defuncto Duce Bojoriorum *Bertolfo*, præfecit eum regno illi, rogatu matris suæ *Matildis*, quæ obiit anno Domini 969. Permansit deinde *Hinricus* fidelis fratri usq; ad mortem. *Otto* non contentus regno paterno abiit in Burgundiam, Regemq; cum regno in suam accepit potestatem. Defuncto etiam *Ottone*, Lothariorum præside, ac regis nepote *Hinrico* *Giselberti* filio, concessit

cessit ducatum regionis *Conrado*, cui & unicam filiam suam
Eutgardam desponsavit, acri & bellicoso, omnibus charo,
 maxime *Ludolfo* filio regis *Otonis*. *Otto* duxit uxorem *Edi-*
dam, regis Anglorum, feminam religiosam; cum qua decem
 annis vixit. Genuit ei *Ludolfum* omni virtute conspicuum:
Eutgardim, quæ nupsit *Conrado* Duci. *Edith* obiit vii. Kal.
 Febr. anno Domini 947. sepulta in *Magdeborch*. Saxoniam
 inhabitaverat ipsa annis xix. *Otto* Rex *Ludolfum* filium
 tunc annorum xvi. designavit Regem, iturus in Galliam
 vindicare injuriam amico suo factam *Ludevico*. *Hugo* par-
 vipendit, demandans, quod tandem vim armorum haberet,
 quantum *Otto* nunquam vidisset. Remandat sibi *Otto*, tantam
 sibi fore multitudinem pileorum faninorum, quos ei presentari o-
 porteret, quam nec ipse, nec pater suus unquam vidisset. Et
 revera cum magnus esset exercitus *Otonis*, triginta scilicet
 & duarum legionum, non est inventus, qui fœnino non ute-
 retur pileo *Strohoed*/nisi abbas *Corbejensis* cum suis sequen-
 tibus. &c. *Otto* pergens Romam, duxit uxorem *Adelhey-*
dem, relictam à *Lothario* filio *Hugonis*, anno Domini 952.
Papiae. Hæc fuit filia *Rodulphi* Regis *Burgundionum*, qui et-
 iam in Italia regnavit, & *Berta* reginæ, *Burcardi* *Alemanno-*
rum Ducis filia, quam defuncto *Rodolpho* rex *Hugo* duxit, fi-
 liamq; ejus filio suo *Lothario* conjunxit. *Adelheidis* Impera-
 trix filios genuit *Otoni*. Primus fuit *Hinricus*: Secundus *Bru-*
no: Tertius *Otto*, quem populus jam tunc sperabat Dominum;
 filiamque nomine *Adelheydim*. *Ludolphus* filiam *Hermannii*
Ducis *Suevorum* unicam à patre utroq; traditam, duxit in
 conjugem anno Domini 949. Paulo post obiit *Hermannus*
 ille Dux, & ducatus datur *Ludolpho* genero. Ducatus autem
Bajoariæ anno Domini 947. defuncto *Bertolfo* Duce, qui
 frater fuit *Arnolfi* Ducis, datur *Hinrico* fratri *Otonis* per ipsum,
 quo

quo anno obiit Edith. Ludolphus cum duxisset Pater ejus Otto aliam uxorem Alheydim, tristis discessit in Saxoniam à patre, qui Papiam sedem regni cum uxore suscepit. Rex celebratis Papiæ nuptiis in Saxoniam revertitur peracturus ibi Pascha. *Berengarius* tyrannus, qui regnaverat in Longobardia & Alheydim affixerat, persuasus à *Conrado* Duce & *Ludolpho* venit in Germaniam, & subditus regi gratiam obtinuit & sic cum pace dimissus in Italiam rediit. Ludolphus autem filius Ottonis & Conradus gener rebellabant post hæc Regi Ottoni. Post prælia tandem patris provolutus pedibus, supplicans cum lacrymis, flexit patrem & gratiam invenit. Conradus etiam gener regis in gratiam receptus: & ambo fideles permanserunt. Ungari demum bellum inferunt Hinrico & Ottoni, qui junctis octo legionibus ex Saxonum, Francorum & Bavarorum populis, occurrit & superat eos, præmissis tamen jejuniis & orationibus, datis & acceptis juramentis invicem fidelitatis. Hinricus Dux, quia infirmus, non interfuit bello, sed duces ejus. Dux *Conradus* audax & bonus consilio fortiter pugnans, cum æstualet nimium, solutis lorice vinculis, dum auram captaret, sagitta occiditur. Corpus ejus cum luctu *Wormatia* sepelitur. Ungarorum tres nobiles capti suspenduntur: reliqui pene omnes occisi sunt. Otto cum triumpho reversus *Pater Patriæ* ab exercitu & Imperator nominatur gloriosus, 955. Anno 956. Ludolfus hostiliter Italiam intrat & sequenti anno victo Adelberto moritur. Otto rogatu Papæ *Johannis* venit Romam 961. ibi inunctus ab eo, *Berengarium* captum duxit in *Bobenberch* ubi obiit & sepultus est cum filio Adelberto. Anno Domini 964. Otto primus Romæ ad tempus manens, vocavit ad se filium suum *Ottonem*, qui ibi in natali Domini coronam à Papa suscepit. Missa legatione in *Constantinopolim* filiam Imperatoris *Theophaniam* no-

mine inde accepit, quam filio celebratis in Italia nuptiis junxit. Post hoc de Italia regressus, cum filio Galliam ingressus est, inde in Germaniam. Demum obiit acceptis sacramentis devotissime, Nonis Maji, feria quarta ante Pentecosten Anno Domini 974. Eodem anno obiit S. *Odalricus* Episcopus sui anno L. Corpus Ottonis transtulit filius Rex, & sepelivit in *Magdeburg* civitate, quam ipse construxerat.

OTTO secundus, dictus *Rubicundus* vel *Rufus*, anno Domini 975. regnare coepit annis IX. Defuncto patre denuo ab omnibus qui aderant in Regem eligitur. Pugnans in *Calabria* infeliciter, amisso exercitu natans evasit. Obiit *Roma* anno Domini 983. VI. Id. Decembr. ibiq; sepelitur; & filium habet unicum *Ottonem* III. & filias tres, *Sophiam* Abbatissam in *Gandershem*, *Alheydim* in *Quedalingsborch*, *Tuttam*, quam abduxit Dux *Bohemiae* in uxorem de monasterio *Reginberch*.

OTTO III. puer in regno patri successit anno Domini 894 annis XVII. regnavit. Anno 994. *Adelbertus* Episcopus coronatur martyrio. Anno 995. *Heribertus* factus Episcopus *Coloniensis* claruit. *Conradus* Dux obiit. Anno Domini 1000, obiit *Otto* Caesar. Intestina ejus *Augusta*, corpus *Aquisgrani* sepelitur. Non habuit heredem,

HINRICUS secundus Imperator fit 1001. Regnavit annis XXIII. Hic *Hinricum* Marchionem superat, *Italiam* *Boemiam* subjugat. Vir sanctus & virgo, cum *Kunegunde* conjugate virgine, instituit Episcopatum *Bambergensis* in honorem S. *Georgii* &c. *Bruno* Episcopus *Augustensis* actibus ejus felicibus invidabat, impediabat per se & per alios; quem semper patienter tolerabat. Anno 1006. Episcopus primus *Bambergensis* ordinatur *Eberhardus*. Papa *Benedictus* *Babenberg* veniens 1018. ecclesiam S. *Stephani* dedicavit. *Gislam* sororem dedit uxorem *Stefano* Regi *Ungariae*, non prius tamen, quam

quam fidem suscepit Christi. *Bruno* Episcopus à Prucis marty-
rizatur 1008. *Hinricus* Cæsar migravit ad Dominum 1023. III
Id. Julij, sepultus *Babenberch* in monasterio S. Petti.

CUNRADUS anno Domini 1025. regnum suscepit,
faventibus ei *Aribone* Moguntino & *Eberhardo* Babenbergensi
Episcopis, defuncto *Hinrico*. Versus:

Saxonicum stemma conferat Ottonica regna,

Tenet Augustos cælum, mare, terraq; Christos.

Vndiq; nobilior Henriciane decor.

Bruno Episcopus Augustensis laborat destruere Episco-
patum Bambergensem, quem frater fundaverat *Hinricus*.
Conrado placuit uxoriq; *Gislæ*, cui reginæ permisit *Bruno* om-
nia prædia Bambergæ filio ejus *Hinrico* tradere, destructo
illo Episcopatu. Sed defunctus per visum taliter fratrem ter-
ruit quod destitit, seq; male egisse confessus est. *Conradus* an-
no secundo filium suum *Hinricum* Regem fecit, ipseq; Romam
pergens imperialē benedictionem suscepit. Post hoc filio suo
Hinrico conjunxit *Kunigundam*, filiam *Knut* Regis Danorum,
quæ sine liberis obiit. *Conradus* Episcopatum *Spirensis* sta-
tuit provehere sed deficiens vita, filius continuavit, & nepos
consummavit magnifice. *Bruno* obiit 1029. *Stefanus* Rex Un-
gariæ pacificatur cum *Conrado* per nuntios post bella. *Ro-*
dulfus Rex Burgundiæ moriens diadema suum *Conrado* misit
1032. Ratisponæ obiit Episcopus *Gebehardus*, medius trium
Episcoporum ejusdem nominis, 1036. *Stephanus* Rex obiit
1037. *Kunegundis* sancta Imperatrix, obiit 1039. *Hermannus* fi-
lius *Gislæ* Dux Alemanniæ obiit 1039. *Conradus* obiit anno
eodem, *Spiræq;* sepelitur.

HINRICUS III. *Conradi* filius successit patri jamdu-
dum Rex ab eo constitutus, annis XVII. Fabulosum est & fi-
ctum quod ejus fuerit gener, &c. *Petrus* Ungariæ Rex *Henri-*
co fuit

eo fuit contrarius: sed postea compulsus (cum Ungari fecissent sibi regem *Ovanem*) gratiam quæsit, coram Hinrico & invenit: ideo Ovo Bavariam invasit. Sed Hinricus tertio Ungariam ingressus, Ovonem effugavit, Petrum restituit. *Gisla* obiit 1043. Accepit inde Henricus conjugem *Agnetem* filiam *Wilhelmi* Comitis Piſtaviensis. Hinricus Rex anno 1046. Romam pergens tres Papas deposuit & *Svidigerum* secundum Babenbergensem Episcopum Papam constituit, à quo ipse & conjux *Agnetis* imperiali benedictione sublimantur. Revertens inde *Agnes* filiam apud Ravennam peperit. *Petrus* Rex excoecatur, & captor pro eo regnat, 1047. *Bruno* Tullensis Episcopus Papa *Leo IX.* efficitur. Synodo Moguntina Papa cum Cæsare interfuit. Ratisponæ vere haberi reliquias S. Dionysii confirmavit. *Leo* Papa, vir sanctus obiit 1054. miraculis claruit. *Godehardus* Episcopus Eystatensis successit, *Victor* dictus. Ratisponensis Episcopus *Gebehardus*, Hinrici patruus, occultus adversarius deprehenditur, incarceration; sed misericorditer restituitur sedi suæ 1056. Hinricus infirmatus 1056. pœnitens obiit III. Non. Octobr.

HINRICUS IV. filius ejus licet puer successit. Mater ejus *Agnes* gubernat imperium ad tempus &c. Anno Domini 1057. Imperat annis L. sive XLII. dicit *presens Chronographus* qui hæc scripsit. Vide alibi de gestis Hinrici in *Chronica Magdeburgensi*. Idem de statu terrarum & bello sub eo in *Chronico Halberstadenſi*. *Otto* Dux Bavarix accusatus à proditore nequam *Egenone* amisit ducatum. *Otto* & Episcopus Halberstadenſis *Borchardus*, qui & *Bucco*, concitaverunt contra Hinricum tyrannice agentem, nobiles & Episcopos, & Papam *Alexandrum*, *Hildebrandus* fit Papa *Gregorius VII.* contrarius Hinrico. *Anselmus* Lucensis Episcopus scriptis defendit *Gregoriū*, *Wicberto* contra eum intruso per Cæsarem. Alii vituperabant.

bant. Hinricus Saxones molestat. Veniam obrinet à Papa anno 1077. Sed iterum recidit. Deposuit imperialia filio 1106. Sed iterum bellum parans nuntiatur mortuus, VII. Id. Augusti. Compiler *librum de Herveldia institutione* scripsit. *Burchardum* Episcopum Halberstadensem ab eo inter ceteros captivitate detentum super *Goswinesteyn*: alios alibi. Sed taliter fuit liberatus. Rex sororem suam invitaverat, quæ fuit conjux *Salomonis* Regis Ungariæ (ut dicit ipse) quæ cum redire vellet ad propria, Henricus Episcopum eidem tradere voluit abducendum ad *Ungariam*. Audivit hoc aulicorum unus Episcopo consanguineus: dat Episcopo consilium, ut cum in navi abduceretur respiceret ad littus. Cumq; videret ibi virum equitem manum dexteram capiti imponentem, petat duci ad littus, quasi necessitatis causa, &c. Et fit ita. Ille comes amicus advolat, Episcopum ad ceteros, quos armatos absconderat, adducit, sediq; propriæ Halberstadeni restituit. *Sed non consonant Halberstadienses.*

HINRICUS V. anno Domini 1106. Apud *Maguntiam* congregato consilio omnium nobilium Rex *Hinricus* à patre regalia suscepit, imprecanti sibi cum lacrymis prospera. &c. A Principibus & Legatis Apostolicis Rex eligitur & confirmatur. Misit ad Papam novus Rex, promisit subjectionem, bene incepit. Vide in *Chronica Halberstadenfi* similia huic de Paschali Papa & hoc Hinrico. Et tandem, quomodo sub Papa Calixto omnia sunt peccata inter ipsum & sacerdotium, anno 1122. *Hæc eadem ponit iste Chronographus unde hæc colligi: Et in morte Hinrici terminatur, anno Domini 1126, qui sine liberis obiit Trajecti, sepelitur Spiræ. Puto Lambertus vocatur Auctor, monachus Hersfeldensis.*

Si tamen sit iste.

VI. *Ejus-*